

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2009/9917 ART-FF-ASI
Arkivkode:
366.32/0/008

Dato:
18.11.2009

Hørings svar ad forslag til forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i Hardangerfjorden.

Best tilgjengelig kunnskap pr. dato tilsier at en produksjon av oppdrettsfisk på 50 000 tonn i Hardangerfjorden ikke er bærekraftig i forhold til vill laksefisk. Etter Direktoratet for naturforvaltnings vurdering, er forslaget er i strid med formålsbestemmelsen i Naturmangfoldloven og Regjeringens bærekraftstrategi på oppdrett.

Dersom en skal ha en mulighet for å berge restene av villfiskbestandene i området, må det nå innføres et dynamisk forvaltningsregime som bygger på at tålegrenser hos villfisk ikke skal overskrides. I første rekke gjelder dette påslag av lus på villfisk og innslag av rømt oppdrettsfisk i gytebestandene.

Dersom en likevel ikke vil innføre en slikt forvaltningsregime allerede nå, må det umiddelbart iverksettes et midlertidig sikringsprogram for de ville bestandene i fjordbassenget gjennom innlegging i levende genbank og omfattende sorteringsfiske. Et slikt program vil ha en kostnadsramme på om lag 50 mill kroner i investeringskostnader og årlige driftsutgifter i størrelsesorden 30 mill kroner.

Vi viser til FKDs høringsbrev, – Forslag til forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i Hardangerfjorden og til telefonsamtale med Yngve Torgersen hvor vi ble innvilget en høringsfrist til 23. november.

Problembeskrivelse og tilstand for villfisken.

Allerede i 2004 konkluderte Havforskningsinstituttet at situasjonen i Hardangerfjorden er faretruende (Fisken og havet nr 3 2004). I Kyst og havbruk 2009 konkluderer et samstemt nasjonalt forskningsmiljø (Norsk Institutt for Naturforskning, Havforskningsinstituttet, Rådgivende Biologer, NOFIMA, Universitetet i Bergen og Veterinærinstituttet) følgende; ”Dersom vi ser på Havforskningsinstituttet sitt forvaltningsråd frå 2004, og utviklinga av både fiskeoppdrett og miljøeffektane av dette, er omfanget av fiskeoppdrett utanfor rammene for kva som er berekraftig”.

Foreliggende forskriftsforslag er derfor langt fra tilstrekkelig for å sikre en bærekraftig utvikling i Hardangerfjorden. Vi kan ikke se at en produksjonsgrense på 50 000 tonn, som i realiteten er høyere enn hva som noen gang har vært av produksjonsfisk i dette området, kan oppfattes som en forbedring av tilstanden for villfisk i fjordbassenget. Det er ikke slik at det er mulig å redde villfisken i dette fjordbassenget med et slikt produksjonsvolum.

Tilstanden for villaksen og sjøauren i denne regionen er på randen av utryddelse. Inneværende år legger DN på nytt Etnestammen inn i genbank for om mulig å kunne berge restene av stammens genetiske variasjon. DN er av den oppfatning at dette burde vært gjort for alle stammer av både sjøaure og laks i dette området.

Formålet med FKDs forskrift er å sikre en bærekraftig utvikling av akvakulturnæringen hvor hensynet til ville bestander av laksefisk er inkludert. Slik forslaget nå foreligger, kan vi ikke se at hensynet til villfisken er ivaretatt, og forslaget til forskrift vil således legge opp til en oppdrettsproduksjon som strider imot Regjeringens bærekraftstrategi på oppdrett og formålsbestemmelsen i Naturmangfoldlovens § 1 ”*Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur helse og trivsel, nå og i fremtiden....*”. Videre kan vi heller ikke se at hensynet til naturmangfoldlovens §§ 5 og 8-12 er tilstrekkelig ivaretatt.

Forslag til endringer som innfrir hensynet til Naturmangfoldloven og Regjeringens bærekraftstrategi.

I mangel av andre effektive tiltak som kan iverksettes på kort sikt må produksjonsgrensen for oppdrettsfisk settes betydelig lavere enn dagens nivå (eks en halvering), *samtidig* med at andre tiltak iverksettes og forankres i regelverket. Sentrale variabler som er avgjørende for å lykkes med et mål om at oppdrett ikke skal; ”.... bidra til varige endringer i de genetiske egenskapene til villfiskbestandene”, er blant annet følgende;

Bærekraftprinsippet må tydeliggjøres i forskriften og bindes opp i mot klare kvantifiserbare mål på tålegrenser i naturen. Dette betyr at det må innføres grenser for påslag av lus på vill fisk og innslag av rømt fisk som står i forhold til villfiskbestandenes tålegrenser. Best tilgjengelig kunnskap pr. dato er at;

- 1) Det relative innslaget av rømt fisk på gyteplassene må i alle tilfelle ikke overstige 5 %.
- 2) Gjennomsnittelig infeksjonspres av lakselus på utvandrende laksesmolt må ikke overstige 5 lus pr fisk.
- 3) Det må ikke være observasjoner i regionens elveosser med prematur tilbakevandrende luseinfisert sjøørret som lider i utrensmål.

Disse prinsippene ble også tydeliggjort av Fiskeridirektoratet i et følgebrev sendt Fiskeri og Kystdepartementet den 24.10.2008. Ved å gjøre om forskriften og inkludere operasjonelle mål er det mulig å kontrollere produksjonen i regionen iht. til naturgrunnlagets bæreevne og i tråd med Naturmangfoldloven og Regjeringens bærekraftstrategi.

Fordi innslaget av rømt fisk i elvene er større i Hardanger enn resten av landet, bør det her innføres en merking av oppdrettsfisk. Dette kan nedfelles i forskriften og regionen kan inngå som en nasjonal prøveordning.

Dersom vi skal redde villfisken i denne regionen må vi på samme tid iverksette effektive utfiskingstiltak, og en oppskalering av genbankvirksomheten i denne regionen. Basert på vel 20 års erfaring med genbankvirksomhet, vil **et slikt program ha en kostnadsramme på om lag 50 mill kroner i investeringskostnader og årlige driftsutgifter i størrelsesorden 30 mill kroner (inklusive utfiskingstiltak)**. Etter vår vurdering bør næringen pålegges inndekning av disse utgiftene i tråd med bestemmelsene i Naturmangfoldloven og Regjeringens politikk på dette området.

Med hilsen

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

Yngve Sigurd Svarte
Direktør Artsforvaltningsavdelingen

Heidi Hansen
Seksjonsleder

Kopi: MD, Alle FM.